

PLÁN PÉČE
O
PŘÍRODNÍ PAMÁTKU
HŘEBENEC

NA OBDOBÍ
2009-2018

Zpracoval

HUTUR - občanské sdružení

&

NT NATURAM – občanské sdružení pro ochranu přírody

Kontaktní osoby

OLDŘICH ČÍŽEK & JAN ŠAMATA

*Schváleno příslušným orgánem ochrany přírody, Krajským úřadem Středočeského kraje,
odborem životního prostředí a zemědělství*

schváleno protokolem č.j. 072159/2009/KUSK ze dne 20.5. 2009

*Ing. Josef Keřka, Ph.D.
vedoucí odboru životního prostředí
a zemědělství*

OBSAH

1. Základní identifikační a popisné údaje.....	5
1.1 Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN.....	5
1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ	5
1.3 Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000.....	5
1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	6
1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma.....	8
1.6 Hlavní předmět ochrany.....	8
1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu.....	8
1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav.....	8
1.7 Dlouhodobý cíl péče	10
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	11
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	11
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti	13
2.2.1 Ochrana přírody	13
2.2.2 Lesní hospodářství.....	13
2.2.3 Myslivost	14
2.2.4 Rekreační a sport.....	15
2.2.5 Těžba nerostných surovin	15
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	15
2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti	15
2.4.1 Lesní hospodářství.....	15
2.4.2 Myslivost	15
2.4.3 Rekreační a sport.....	15
2.4.4.Těžba nerostných surovin	15
2.4.5 Jiné způsoby využívání.....	16
2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch.....	16
2.5.1 Základní údaje o lesích	16
2.5.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody	18
2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup ...	18
2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize.....	18
3. Plán zásahů a opatření.....	19
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ.....	19
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	19
3.1.1.1 Péče o lesy	19
3.1.1.2 Péče o rostliny	22
3.1.1.3 Péče o živočichy	22
3.1.1.4 Péče o útvary neživé přírody	22
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	22
3.1.2.1 Lesy.....	22
3.1.2.2 Útvary neživé přírody	24

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností.....	24
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	24
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	25
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	25
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území	25
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring.....	26
4. Závěrečné údaje.....	27
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)	27
4.2 Použité podklady a zdroje informací.....	28
4.3 Seznam mapových listů.....	31
4.4 Seznam používaných zkratk	31
4.5 Plán péče zpracoval	32

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1 Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN

Kód ZCHÚ: 124

Kategorie: Přírodní památka

Kategorie IUCN: Přírodní památka

1.2 Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ

Vyhlášení v kategorii "Přírodní památka"

Vydal: Okresní národní výbor Příbram

Číslo: 1602/1964

Dne: 3.4.1964

1.3 Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000

Kraj: Středočeský

Obec s rozšířenou působností třetího stupně: Příbram

Obec: Rožmitál pod Třemšínem

Katastrální území: Hutě pod Třemšínem, Roželov

Národní park: ne

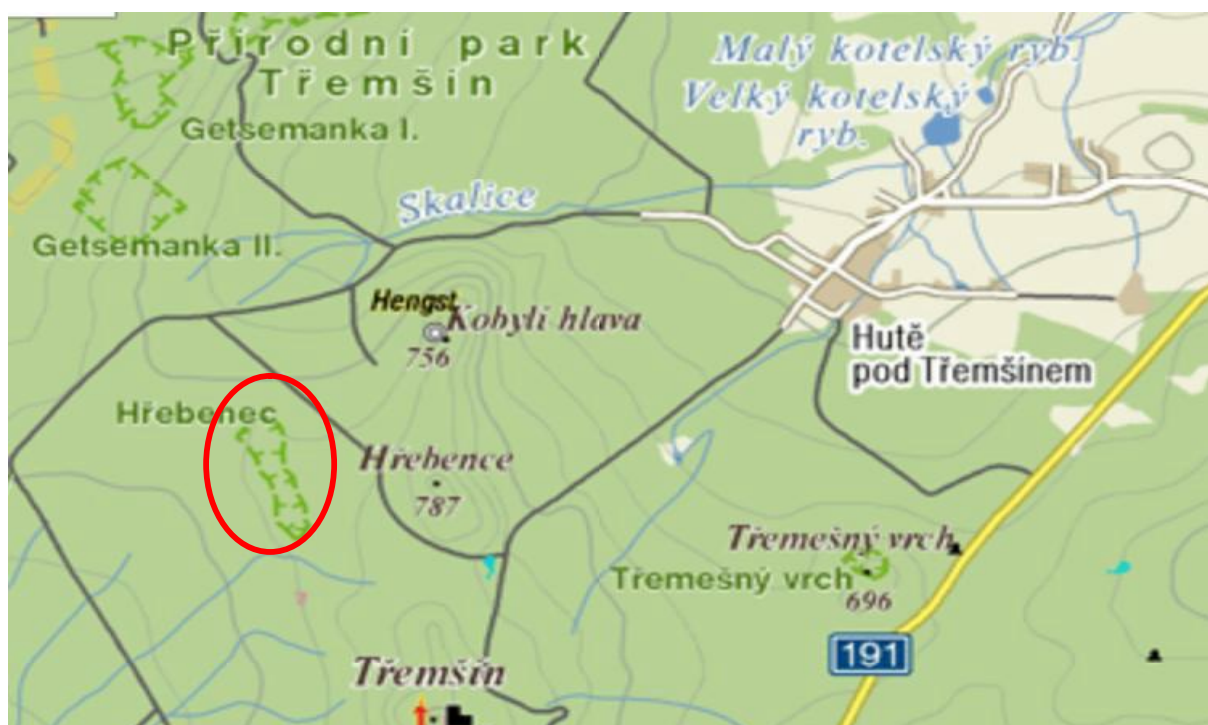
Chráněná krajinná oblast: ne

Jiný typ chráněného území: nadregionální biocentrum 53 Třemšín

Natura 2000

Ptačí oblast: ne

Evropsky významná lokalita: ne

Orientační mapa s vyznačením území

1.4 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Katastrální území:

K.ú. Hutě pod Třemšínem (okres Přebíram), 650005							
Číslo parcely dle KN	"/"	Druh pozemku dle KN	Způsob využití parcely dle KN	Číslo LV	Celková výměra parcely dle KN [m ²]	Poznámka	Vlastník
420	/51	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	93	49154	přírodní rezervace nebo přírodní památka, menší chráněné území, pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/11	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	93	1424	přírodní rezervace nebo přírodní památka, menší chráněné území, pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/49	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	93	37189	přírodní rezervace nebo přírodní památka, menší chráněné území, pozemek určený k plnění funkcí lesa	
K.ú. Roželov (okres Přebíram), 742724							
Číslo parcely dle KN	"/"	Druh pozemku dle KN	Způsob využití parcely dle KN	Číslo LV	Celková výměra parcely dle KN	Poznámka	Vlastník
606	/33	lesní pozemek	les jiný než hospodářský	61	5399	přírodní rezervace nebo přírodní památka, menší chráněné území, pozemek určený k plnění funkcí lesa	

Celkem 93 166m².

Výpis parcel a jejich rozloh v OP

K. ú. Hutě pod Třemšínem (okres Příbram), 650005							
Číslo parcely dle KN	"/"	Druh pozemku dle KN	Způsob využití parcely dle KN	Číslo LV	Celková výměra parcely dle KN [m ²]	Poznámka	Vlastník
420	/9	lesní pozemek		93	cca 3 099	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/10	lesní pozemek		93	cca 23287	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/12	lesní pozemek		93	cca 22 725	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/13	lesní pozemek		93	cca 250	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/22	lesní pozemek		93	cca 3 080	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/50	lesní pozemek		93	cca 300	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
420	/52	lesní pozemek		93	cca 18 700	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
423		lesní pozemek		93	cca 10 900	pozemek určený k plnění funkcí lesa	
K. ú. Roželov (okres Příbram), 742724							
Číslo parcely dle KN	"/"	Druh pozemku dle KN	Způsob využití parcely dle KN	Číslo LV	Celková výměra parcely dle KN	Poznámka	Vlastník
797		ostatní plocha	ostatní	61	cca 70		
671				61	cca 180	není v LV	
606	/31	lesní pozemek		61	cca 13 981	pozemek určený k plnění funkcí lesa	

Rozlohy byly zjištěny planimetricky

Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma viz Příloha 1, mapa 1

1.5 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha	OP plocha v 0,0000 ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha
lesní pozemky	9.3166	cca 9.6		
plocha celkem	9.3166	cca 9.6		

1.6 Hlavní předmět ochrany

1.6.1 Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Předmět ochrany je vypreparovaný skalní výchoz tvořící význačný geomorfologický prvek s porostem reliktního boru.

1.6.2 Hlavní předmět ochrany – současný stav

A. společenstva

V rámci platného LHP jsou v území vymapovány následující SLT:

5K3 - kyselá jedlová bučina biková

5Z1 – zakrslá jedlová bučina borůvková

5N4 – kamenitá kyselá jedlová bučina

Podle mapování biotopů NATURA 2000 se na lokalitě vyskytují následující společenstva:

L8.1B – Boreokontinentální bory

S1.2 – Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin

X9A – Lesní kultury s nepůvodními jehličnatými dřevinami

L5.4 - Acidofilní bučiny

Vymapované SLT jsou spíše obrazem potenciální přirozené vegetace a neodpovídají současnému stavu lokality, navíc není vzata v úvahu biologicky nejhodnotnější partie suťového pole. Klasifikace v rámci systému NATURA 2000 nám nepřijde šťastně zvolená a v daném případě použitelná. Je jednostranně zaměřená botanickým směrem. Proto v tabulce řešíme společenstva/stanoviště/biotopy vlastním popisem.

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
petrofilní organismy		Jedná se o kamenné moře a skalní výchozy. Popis viz tab. C.
organismy osluněných stanovišť		Jde o stanoviště v těsném okolí obnažené sutě a skalních výchozů s borovicí lesní, břízou pýřitou a bělokorou, jeřábem ptačím a s vysokým podílem smrku ztepilého. Podle literatury se jedná o reliktní bory. Sukcese na těchto stanovištích je výrazná a porosty jsou převážně značně zapojené.

C. útvary neživé přírody

útvár	geologické podloží	popis výskytu útvaru
kamenné moře a skalní výchozy	kambrické holšínské slepence	K západu orientovaný svah s úklonem přibližně 35°. V nejširším místě je kamenné moře široké cca 50m, délka je přibližně 600m, ale obnažená suť je izolována do tří oblastí o celkové délce cca 340m.

1.7 Dlouhodobý cíl péče

Primárním cílem péče o tuto PP by mělo být zachování obnaženého skalního výchozu a kamenného moře se soliterně či v menších skupinkách rostoucími borovicemi lesními, břízou pýřitou a bělokorou a jeřábem ptačím. Zachování tohoto unikátního místa je důležité nejen z geologického a krajinářského hlediska, ale také pro zachování stanoviště petrofilních organismů a organismů vázaných svým vývojem na mrtvé či odumírající dřevo osluněných solitérů.

Sekundárním cílem by měla být obnova a následné uchování přírodě blízkých lesních porostů na okrajích MZCHÚ. Přirozenou obnovou by měly být rekonstruovány bukojedlové porosty, které směrem k výchozům budou přecházet v porosty s břízou, jeřábem a borovicí lesní. Pokryvnost by se měla směrem k výchozům snižovat až na 10%.

Cílem by mělo být umožnění hnízdění výra velkého.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Přírodní památka Hřebenec se nachází 3 km jihozápadně od obce Hutě pod Třemšínem. Vlastní MZCHÚ je podlouhlého tvaru o délce přibližně 750m a šířce průměrně 150m s rozlohou 9,4ha. Nadmořská výška území je 710 až 735 m n.m. Orograficky náleží PP vyhlášená v roce 1964 do Vrchoviny Berounky do podjednotky Brdské pahorkatiny (Demek et. al 1965).

Hlavní předmět ochrany je v centrální části rezervace. Jedná se o vypreparovaný skalní výchoz se dvěma vrcholy a obnaženým kamenným mořem ukloněným k západu o sklonu cca 35°. Kamenné moře je dlouhé přibližně 600m, v nejširším místě měří 100 m, nicméně sukcesí je obnažená část omezena na maximálně 50m šířky. V délce je rozděleno do dvou větších celků, přičemž severní celek je ještě rozdělen porostem menší rozlohy. Celková délka obnaženého výchozu tak činí pouze 350m. Stále se však jedná o nejrozsáhlejší obnažené kamenné moře ve Středočeském kraji. Velikost převážně ostrohranných úlomků činí v průměru 30x20x10 cm. V horní části se nacházejí i balvany o velikosti přes 1m. Úlomky pravděpodobně vznikaly působením mrazu a vody v poslední době ledové. Podle ostrých hran úlomků lze říci, že dochází k jejich vzniku i v současnosti. Obnažené kamenné moře přechází ve spodní (východní) části ostře ve stejnověký smrkový porost, který je součástí rezervace. Ve vrcholových partiích jsou mezernaté porosty tvořené převážně borovicí lesní a smrkem ztepilým s vtroušenou břízou bělokorou a pýřitou, jeřábem ptačím a bukem lesním. Ve vyhlášovacím předpise a některé literatuře se uvádí, že se jedná o reliktní bor. Odpověď na otázku původnosti a zejména podoby těchto porostů není ale zcela jednoznačná a řešíme ji v kapitole 2.5.1. Východní svah s mírnějším sklonem je v těsném sousedství hřebene zazemněn podzolovými rankery a velmi rychle přechází v hustě zapojený věkově poměrně homogenní smrkový porost s jednotlivými stromy buku, jedle, borovice lesní, břízy pýřité a bělokoré. Přirozenou vegetací by zde měly být bukojedlové porosty. V podrostu dominuje brusnice borůvka (*Vaccinium myrtillus*), dále zde roste metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), brusnice brusinka (*Vaccinium vitis-idaea*).

Ve vztahu k hlavnímu předmětu ochrany je nutné zmínit geologická fakta. PP Hřebenec se rozkládá na tzv. rožmitálském ostrově, přičemž ve vztahu k vyhlášenému území mají větší význam pouze uloženiny kambria a horniny středočeského plutonu.

Kambrické sedimenty jsou v místě PP přibližně 100m mocné. Jedná se o hošínské slepence spodního kambria, které jsou lokální facií hořických pískovců. Slepence vznikly říční sedimentací, nicméně dochované organismy ukazují na spojení s mořskými sedimenty ve východním směru. Slepence jsou dobře tříděné, monomiktní převážně s křemennými a buližníkovými oblázky. Metamorfováním získaly horniny charakteristickou tmavošedou barvu.

Středočeský pluton je v okolí MZCHÚ tvořen biotickým až amfibolicko-biotickým granodioritem blatenského typu.

Území spadá do brdského bioregionu, chladné klimatické oblasti. Jedná se o fytogeografickou jednotku Brdy, geomorfologickou jednotku brdská vrchovina fytogeografická oblast.

Na skalní výchoz jsou vázány petrofilní organismy. Prozkoumány jsou pouze lišejníky a mechy. Za zmínku stojí například druhy terčovka střevovitá (*Brodoa intestiniformis*), *Rhizocarpon eupetraeum*, šererie hnědošedá (*Schaereria fuscocinerea*), pupkovka osmahlá (*Umbilicaria deusta*) či pupkovka severská (*Umbilicaria hyperborea*), které se ve středních Čechách vyskytují pouze v Brdech. V PP se vyskytuje vzácný pavouk *Acantholycosa norvegica*. Glaciální relik, který je kromě hraničních pohoří v ČR udáván přibližně pouze z pěti lokalit.

Na skalním výchozu bylo pozorováno opakované neúspěšné hnízdění výra velkého.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
<i>Aegolius funereus</i> – sýc rousný	Pravděpodobné hnízdění jednoho páru	Silně ohrožený	Od nížin do hor, převážně v listnatých, ale i jehličnatých lesích souvislých. Hnízdí v dutinách.
<i>Bubo bubo</i> – výr velký	Pokus o hnízdění jednoho páru	Ohrožený	Skalnaté nížinné lesy a horské lesy.
<i>Ciconia nigra</i> – čáp černý	Přelet	Silně ohrožený	Lesní komplexy.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

2.2.1 Ochrana přírody

Území bylo vyhlášeno v roce 1964. Podle současného stavu území a literárních údajů lze předpokládat, že bylo z větší části spravováno jako bezzásahové. To platilo především pro skalní výchozy (vedené v LHP jako bezlesí), kde stav vegetace naznačuje, že byly ponechány samovolné sukcese. Obdobná situace nastala v lesních porostech. Stáří a charakter porostů jasně ukazuje na bezzásahovost. To dokládá platný PP o území, kde je obnovní postup určen jako přirozený vývoj a plně koresponduje s postupy ochrany přírody v minulém století. Výběrná těžba je povolena pouze v porostech mladších (509C6 a 509C4), které svým charakterem ukazují na umělou obnovu. Posledně jmenovaná skupina je nejmladší a zásah byl proveden po vyhlášení MZCHÚ. Tato skutečnost se dá vysvětlit neshodou mezi koncem platnosti LHP a vyhlášením území.

Absence hospodaření se ale na stavu MZCHÚ projevuje negativně. Nejedná se o problém čistě ochranný, ale navazuje na využívání lesů v minulosti. Za obzvláště negativní lze konzervační management označit ze dvou důvodů. Předně dochází k postupnému zazemňování a zarůstání kamenného moře a skalních výchozů. Tento proces je sice pomalý, nicméně jeho dopady jsou v současnosti zjevné. Druhé negativum spatřujeme ve skladbě lesních porostů v MZCHÚ. Zejména na okrajích PP je dominantní smrk. Ten by měl být potlačován a obnova by měla být razantnější, a to ve prospěch „přirozené dřevinné skladby“, tedy bukových a bukojedlových porostů, podle vzdálenosti od hřebene s příměsí břízy pýřité a bělokoré, jeřábu ptačího a borovice lesní. Značná část lesních porostů v MZCHÚ se tak vyjma stáří příliš neliší od okolních porostů.

2.2.2 Lesní hospodářství

Brdské lesy byly od středověku silně modelovány lidskou činností. První zmínky o kolonizaci pochází již z 11. století, kdy je uváděn Teslínský klášter, který však velmi brzo zanikl a jeho existence neměla s největší pravděpodobností velký vliv na okolní krajinu. V průběhu 12. až 14. století roste výrazněji těžba dřeva v okolí lidských sídel. V 16. století dochází v předhůří Brd k rozvoji průmyslu, především sklářského, s čímž souvisí rostoucí spotřeba stavebního a palivového dřeva i dřevěného uhlí. V 18.-19. století je spotřeba dřeva z brdských lesů největší. Je využíváno v hutích, dolech, jako stavební a palivové dříví. Část vytěženého dřeva se vozila až do Prahy. S rostoucí poptávkou souvisí i těžba v málo přístupných partiích Brd.

Kromě přímých literárních zpráv existuje i řada nepřímých ukazatelů, jako například usnesení z roku 1708 týkající se ochrany stromů rostoucích na odvalech malých dolů, které byly situovány i v centrální části Brd. V 18. století dokonce některé železárny musely zastavit provoz pro nedostatek dřeva. Podobně si můžeme udělat představu o stavu a využívání porostů ze vzniku husté sítě cest mezi druhým a třetím vojenským mapováním. Zajímavou skutečností je i to, že na začátku 19. století se objevují literární prameny popisující v centrální části Brd v okolí Teslínů prales. Zdůrazňování přítomnosti 200 až 300letých porostů naznačuje stav okolních lesů. V literatuře dále nalezneme zmínky o zvyšování zastoupení smrku a borovice v jednotlivých polesích, z toho plyne, že odlesněné plochy jsou uměle zalesňovány.

Přímo v oblasti PP lze na historických mapách pozorovat souvislé porosty, ze kterých vystupují pouze skalní výchozy a kamenná moře. Ve vztahu k Hřebenci je zajímavá otázka původnosti borovice lesní. Borovice lze považovat za autochtonní jen na extrémních stanovištích jako jsou balvanité a skalnaté výstupy. Otázka je, jak byla borovice v minulosti rozšířena. Zajímavé vodítko poskytuje první údaj o borovici na hranicích rožmitálského a zbirožského panství z roku 1583. Z roku 1745 pochází další údaj, kde se zmiňuje pouze 5 jedinců na hranicích panství Hájenství, Roželov a Radošice. Borovice tedy v lesích Brd byla zastoupena, nicméně jen na několika místech a vzácně. Hovořit o reliktních borech na PP Hřebenec tedy považujeme za přehnané. Kloníme se k názoru, že se jednalo spíše o několik solitérních jedinců.

Lesní hospodářství v porostech v PP je během posledních 50 let podřízeno ochrannářskému režimu, který je postaven na principu bezzásahovosti. Jak je uvedeno v předchozím bodě, nepovažujeme dosavadní péči za optimální. Pro dlouhodobé zachování předmětů ochrany je nutné přistupovat ke správě území aktivněji.

2.2.3 Myslivost

Převážně smrkové porosty v okolí se projevují vysokým tlakem zvěře na porosty v rezervaci. Docházelo a dochází k masivnímu okusu mála zmlazujících listnáčů v lesních porostech MZCHÚ. Zvěř se přitom vyhýbá skalním výchozům, kde tedy sukcese není potlačována. V 19. století v závislosti na změně druhové skladby jihobrdských lesů prudce vzrostly škody způsobené vysokou zvěří. Nejvíce poškozené porosty byly v revírech Roželov, Štěrbina, Teslíny a Hutě.

2.2.4 Rekreační a sport

V minulosti se rekreace omezovala pouze na pěší a cykloturistiku. Území je mimo hlavní trasy, a tak dle našeho soudu se rekreace neprojevovala v PP negativně.

2.2.5 Těžba nerostných surovin

V minulosti ani v současnosti neprobíhala v území těžba nerostných surovin.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

V současné době platný lesní hospodářský plán vychází z podkladů dodaných státní ochranou přírody, konec jeho platnosti je v roce 2008. Přístup správce LZ Dobříš je příkladný a tento plán péče bude sloužit jako podklad pro nové LHP.

2.4 Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti

2.4.1 Lesní hospodářství

Lesní hospodaření probíhá v souladu s LHP a PP, nicméně podklady dodané státní ochranou přírody nejsou vhodné. Je nutné zabránit postupnému zarůstání skalních výchozů a kamenných moří. Dále je nutné začít s výchovou porostů a převádět dřevinnou skladbu na přirozenou.

2.4.2 Myslivost

Ochrana zmlazujících jedinců dřevin přirozené druhové skladby není možná pouze oplocenkami nebo individuální ochranou. Je nutné cíleně v rezervaci a jejím okolí snížit stavy zvěře alespoň na 1/3 současného stavu.

2.4.3 Rekreační a sport

Rekreace se i v současné době omezuje pouze na pěší a cykloturistiku. Nicméně z důvodu pokusů o hnízdění výra velkého je nutné od prosince do července vyloučit vstup veřejnosti na skalní výchozy a do jejich okolí.

2.4.4. Těžba nerostných surovin

MZCHÚ není v současnosti ohroženo těžbou nerostných surovin.

2.4.5 Jiné způsoby využívání

Nejsou známy další způsoby využívání, které by negativně ovlivňovali MZCHÚ.

2.5 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.5.1 Základní údaje o lesích

Jedná se o druhově velmi chudý bor acidofilního typu - svaz Dicrano-Pinion (Libbert 1933) Matuszkiewicz 1962 (asociace Dicrano-Pinetum Preising et Knapp ex Oberdorfer 1957) - s dominancí borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Z dřevin zde dále najdeme břízu pýřitou a bělokorou (*Betula pubescens*, *B. pendula*), jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia subsp. aucuparia*) a smrk ztepilý (*Picea abies*).

Přírodní lesní oblast	Brdská vrchovina
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	1173 – Spálené Poříčí
Výměra LHC v ZCHÚ (ha)	9.3
Období platnosti LHP (LHO)	1.1. 2001 - 31.12. 2010
Organizace lesního hospodářství *	LZ Dobříš
Nižší organizační jednotka **	Polesí Hutě pod Třemšínem

Přehled výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast:				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT	Výměra (ha)	Podíl (%)
5K3	kyselá jedlová bučina biková	JD 3-4, BK 5-6, SM 1	0.11	1
5Z1	zakrslá jedlová bučina borůvková	BK 7, JD 2, BŘ 1, BO, SM	0.3	3
5N4	kamenitá kyselá jedlová bučina	JD 4, BK 5, SM 1, KL	6.6	71
bezlesí			2.3	25
Celkem				100 %

Porovnání přirozené a současné skladby lesa

Poznámka: do hodnot v tabulce nejsou zahrnuty lesní pozemky vedené jako bezlesí

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
SM	smrk ztepilý	5.6	80	0.7	10
BO	borovice lesní	1.12	16	0.07	0.1
JD	jedle bělokorá		+	2.7	39.8
Listnáče					
BŘ	bříza	0.01	+	0.07	0.1
JŘ	jeřáb ptačí	0.01	+	0.007	0.01
BK	buk lesní	0.25	3	3.5	50
Celkem		7	100 %	-----	-----

Plochy SLT byly vyrovnány na digitálně zjištěnou celkovou plochu rezervace (nad mapou KN). V tabulce Porovnání přirozené a současné skladby lesa bylo plošné zastoupení dřevin úměrně upraveno dle plochy KN. Přirozená dřevinná skladba byla převzata z publikace „Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů“ (Mze ČR, 1997, Příloha časopisu Lesnická práce 1/97) a porovnávána s publikací „Péče o chráněná území II. Lesní společenstva (Igor Míchal, Václav Petříček a kol., AOPK ČR Praha, 1999), rozpětí zastoupení u vůdčích dřevin bylo upraveno s ohledem na místní poměry.

Přílohy:

- mapa 5: „Stupně přirozenosti lesních porostů“ (na podkladě lesnické mapy obrysové 1:10 000, SMO 1:5000 nebo katastrální mapy)
- mapa 3: Dílčí plochy a objekty (na podkladě lesnické mapy obrysové 1:10 000, SMO 1:5000 nebo katastrální mapy)

Popis porostů je převzatý z platného LHP (2001-2010). Hranice parcelního rozdělení je v terénu znatelná.

Mapa přirozenosti lesních porostů vznikla na podkladě lesnického typologického průzkumu (ÚHÚL) a porovnání aktuální dřevinné skladby. Použita byla stupňovitost uvedená v osnově

plánů péče (MŽP, 2004) vycházející z materiálu „Základní kriteria a parametry pro hodnocení „přirozenosti“ lesních porostů“ (AOPK ČR, Vrška T., Hort L., 2003).

2.5.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Původní obnažené kamenné moře mělo délku přibližně 600m a šířku cca 100m, v současné době je ale z větší části zazemněné a pokryté lesem. Obnažené kamenné moře tak má v součtu délku přibližně 350m a šířku 50m. Sukcese je na těchto extrémních klimatických stanovištích pomalá, nicméně i na zbytku obnaženého výchozu je v současnosti místy větší množství dřevin. Na svazích s menším sklonem, tj. na západním okraji západně orientovaného kamenného moře a prakticky na celém východně orientovaném svahu, došlo již k zazemnění a balvany pokrývá opad ze stromů.

2.6 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup

Péče o území byla dosud konzervativního rázu, který spočíval v bezzásahovosti. Ač je sukcese značně pomalá, dochází postupně k zazemňování, zarůstání kamenného moře a skalních výchozů, tedy k ohrožení předmětů ochrany. Okolní porosty mají nevhodnou dřevinnou skladbu, která se přirozenou cestou nezmění k lepšímu. Je nutné přistoupit k obnově přirozené druhové skladby aktivně a provádět výchovné zásahy.

2.7 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Stupně priority:

1. Zachování vypreparovaného skalního výchozu a obnaženého kamenného moře.
2. Podpora hnízdění výra velkého
3. Zachování vhodných druhů dřevin
4. Převod lesních porostů na porosty s přirozenou druhovou skladbu

Dokud bude možnost zahnízdění výra velkého je nutné přesunout managementové či jiné aktivity mimo hnízdní dobu.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

3.1.1.1 Péče o lesy

*Přílohy: - mapa 4: „Stupně přirozenosti lesních porostů“ (na podkladě lesnické mapy obrysové 1:10 000) se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji
Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů*

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů			
1	les zvláštního určení	5K3, 5Z1, 5N4			
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa					
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny		ostatní dřeviny	
	JD, BK	BŘ, JŘ, BO		SM	
A) Porostní typ		B) Porostní typ		C) Porostní typ	
jedlový- bukový		bukový			
Základní rozhodnutí					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá		
Hospodářský způsob		Hospodářský způsob		Hospodářský způsob	
násečný, výběrový		násečný, výběrový			

Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty		
Porosty s přirozeným zmlazením a obnovou, bez nepůvodních druhů dřevin. Porosty zapojené až (směrem ke skalním výchozům) velmi rozvolněné a strukturálně heterogenní. Maximální podpora přirozené generativní obnovy.	Porosty s přirozeným zmlazením a obnovou, bez nepůvodních druhů dřevin. Porosty zapojené až (směrem ke skalním výchozům) velmi rozvolněné a strukturálně heterogenní. Maximální podpora přirozené generativní obnovy.	
Způsob obnovy		
Maximální podpora přirozené semenné a generativní obnovy. Na místech s odstraněnými geograficky nepůvodními dřevinami nebo v případě neúspěšné obnovy provést dosadbu.	Maximální podpora přirozené semenné a generativní obnovy. Na místech s odstraněnými geograficky nepůvodními dřevinami nebo v případě neúspěšné obnovy provést dosadbu.	
Obnovní postup		
Okrajová clonná seč. Systém řešení okrajů porostů směrem ke skalním výchozům viz. Poznámky.	Okrajová clonná seč. Systém řešení okrajů porostů směrem ke skalním výchozům viz. Poznámky.	
Péče o nálety, nárosty a kultury		
V případě neúspěšné obnovy je možné co cca 2 roky provést její vylepšení. Udržovat pestrou škálu dřevin.	V případě neúspěšné obnovy je možné co cca 2 roky provést její vylepšení. Udržovat pestrou škálu dřevin.	
Výchova porostů		
Pozitivní výběr ve všech věkových skupinách.	Pozitivní výběr ve všech věkových skupinách.	
Opatření ochrany lesa		
Na místech s žádoucí obnovou provést individuální ochranu nebo vytvořit oplocenku.	Na místech s žádoucí obnovou provést individuální ochranu nebo vytvořit oplocenku.	
Provádění nahodilých těžeb		
Všechny těžby provádět z důvodu ochrany výra v VIII.-XII.	Všechny těžby provádět z důvodu ochrany výra v VIII.-XII.	
Doporučené technologie		
Použití těžké techniky není na překážku		
Poznámka		
Lesní porosty budou směrem ke skalním výchozům a kamennému moři přecházet kontinuálně. V šíři 20 až 100m bude plynule snižováno zakmenění, přičemž na okrajích s bezlesím bude zakmenění i pod 0,1. Lokálně je možné v plochách cca 10x10m přistoupit na zakmenění 0,4.		

Číslo směrnice	Kategorie lesa	Soubory lesních typů	
2	les zvláštního určení	bezlesí	
Cílová druhová skladba dřevin (%) při obnově lesa			
SLT	základní dřeviny	meliorační a zpevňující dřeviny	ostatní dřeviny
			BO, BR, JŘ
Porostní typ			
bezlesí			
Základní rozhodnutí			
Obmýtí		Obnovní doba	
Fyzický věk		nepřetržitá	
Hospodářský způsob			
holosečný, výběrový			
Dlouhodobý cíl péče o lesní porosty			
Udržování bezlesí. Příпустné je velmi nízké procento solitérních dřevin – BO, BR, JŘ			
Způsob obnovy a obnovní postup			
přirozená			
Péče o nálety, nárosty a kultury			
Výchova porostů			
Opatření ochrany lesa			
Provádění nahodilých těžeb			
Všechny těžby provádět z důvodu ochrany výra v VIII.-XII			
Doporučené technologie			
Poznámka			
Jedná se o skalní výchoz a kamenné moře, v KN je vedeno jako lesní půda, v LHP jako bezlesí			

3.1.1.2 Péče o rostliny

V území nejsou zjištěny chráněné nebo ohrožené druhy rostlin, lišejníků či hub (viz kap. 3.7). Vzhledem k charakteru chráněných stanovišť lze říci, že navrhované zásahy budou prospěšné pro zájmové druhy. Realizace plánu péče tedy neohrozí, naopak zlepší podmínky petrofilních organismů a druhů bukových a jedlobukových lesů (viz kap. 2.1).

Na území nejsou v současné době problémy s invazivními druhy. Realizací PP se nepředpokládá změna tohoto stavu.

Zásahy jsou řešeny v kapitolách 3.1.1.1 a 3.1.2.1.

3.1.1.3 Péče o živočichy

Vzhledem k charakteru chráněných stanovišť lze říci, že navrhované zásahy budou prospěšné pro zájmové druhy. Realizace plánu péče tedy neohrozí, naopak zlepší, podmínky zejména petrofilních druhů (zejména bezobratlých) a druhů bukových a jedlobukových lesů (viz kap. 2.1).

V PP bylo pozorován opakovaný neúspěšný hnízdní pokus výra velkého. Z těchto důvodů je nutné provádět jakékoliv práce v PP v období VIII.-XII, tedy mimo čas toku a hnízdního období. V měsících I.-VII. je nutné vyloučit přítomnost veřejnosti.

Na území nejsou v současné době problémy s invazivními druhy. Realizací PP se nepředpokládá změna tohoto stavu.

Zásahy jsou řešeny v kapitolách 3.1.1.1 a 3.1.2.1.

3.1.1.4 Péče o útvary neživé přírody

Hospodaření navržené v PP je zaměřeno na zachování skalního výchozu a navazujícího obnaženého suťové pole jako unikátního biotopu v brdských lesích.. Navržené zásahy proto spočívají ve vyřezání a odstranění náletových dřevin, které se zde vyskytují. Ač je sukcese na tomto stanovišti pomalá, je nutné ji blokovat.

Zásahy jsou řešeny v kapitolách 3.1.1.1 a 3.1.2.1.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

3.1.2.1 Lesy

Zásahy jsou detailně rozvedeny pro jednotlivé JPRL v Příloze tab. 1 a mapa 3.

MZCHÚ je tvořeno pouze lesními pozemky. Průběh hranice MZCHU ve vztahu k porostovým skupinám není možné zcela přesně stanovit (viz kap. 3.3). Lze předpokládat, že

kromě JPRL řazených až dosud do MZCHÚ, sem zasahují i některé další jednotky. Tento předpoklad ale není možné nyní potvrdit. Navíc porosty do MZCHÚ zasahují maximálně do vzdálenosti cca 10m. Proto jsme se rozhodli řešit v rámci PP pouze porosty, které dosud byly do MCHÚ řazené. Navrhujeme případné okraje jiných porostů zpracovat v dalším PP, až po provedení geodetického zaměření.

Řešené JPRL jsou: 509C04, 509C06, 509C08a, 509C08b, 509C17a, 509C17b, 501, 502, 503, 504. Pro potřeby PP jsme JPRL 509 C 17a rozdělili do sedmi dílčích skupin. Zda se snažit implementovat toto rozdělení i do LHP, necháváme na zadavateli PP. Dle našeho názoru by bylo nejlepším řešením v dalším deceniu LHP (2011- 2020) sloučit jednotlivé plochy podle cílového stavu stanoviště/biotopu. Jedná se tedy zejména o sloučení pasáží skalního výchozu a obnažené sutě a dále dřevinami zarostlých sutí (západní část MZCHÚ). JPRL 501, 502, 503 a 504 jsou podle KN lesní pozemky, nicméně v rámci LHP jsou vedeny jako bezlesí. Pro přehlednost zahrnujeme i tyto pozemky do tabulky 1 (Příloha) a zpracovali jsme pro ně samostatnou směrnici (viz kap 3.1.1.1).

Navrhované zásahy

Obnažené skalní výchozy a obnažená kamenná pole

Odstranit většinu náletových dřevin, na vrcholu hřebenu ponechat solitérní jedince borovice lesní, břízy pýřité a bělokoré a jeřábu ptačího (nezasahovat do rozvolněných zakrslých borů při horní hraně suťových polí). U borovice lesní je možné ponechat i malé skupinky těchto dřevin. Preferovat habituelně zajímavé, prosýchající či mrtvé jedince. Šetřit břízy a jeřáby s nárosty provazovek rodu *Usnea*. Neprovádět žádné dosadby nebo ochranu proti zvěři. Vyřezané dřeviny a křoviny odstranit mimo území PP. Jedná se o následující JPRL: 501, 502, 503, 504, 509C17a/III

Místa navazující na obnažené skalní výchozy a obnažená kamenná pole

Jedná se o místa různě zazemněných kamenných polí či sutí pokrytá z větší části stejnověkými porosty dřevin. Co do dřevinné skladby jsou zde místa, kde převažuje borovice. Podle historie a charakteru porostů se však jedná o sekundárně, pravděpodobně uměle, vzniklé porosty. V těchto porostech je výrazně přimíšen smrk, zastoupena je i bříza a buk, jednotlivě jeřáb ptačí. Cílem je na těchto stanovištích snížit zakmenění a tedy i sukcesní tlak na předchozí stanoviště. Postupně eliminovat smrk a přiblížit se přírodě blízké dřevinné skladbě. Šetřit břízy a jeřáby s nárosty provazovek rodu *Usnea*.

Během platnosti PP na většině ploch bude ve dvou fázích sníženo zakmenění až o 50%. U výchozů je přípustná borovice dále nahrazovaná bukovými porosty, podle stanoviště doplněných jedlí. Zejména u skalních výchozů a obnažených sutí je vítána bříza pýřitá a jeřáb

ptačí. Preferovat a podporovat přirozené zmlazení. Na vhodných místech (viz Příloha, tab. 1.) ochrana proti zvěři.

Vyřezané dřeviny a křoviny odstranit mimo území PP.

Jedná se o následující JPRL: 509C17a/II, 509C17a/V, 509C17a/VI.

Ostatní místa

Postupně eliminovat smrk a přiblížit se přirozené dřevinné skladbě, tj. bukovým a jedlobukovým porostům. Na některých místech je cílem snížit zakmenění o cca 20%. Zásahy jsou specifikovány podle charakteru jednotlivých porostů. Jedná se i o místa s mladou smrkovou výsadbou. Preferovat a podporovat přirozené zmlazení. Podle potřeby provádět ochranu proti zvěři.

Vyřezané dřeviny a křoviny odstranit mimo území PP.

Jedná se o následující JPRL: 509C04, 509C06, 509C08a, 509C08b, 509C17a/I, 509C17a/IV, 509C17b/II, 509C17b, 501, 502, 503, 504.

3.1.2.2 Útvary neživé přírody

Jak bylo uvedeno v kapitole 3.1.1.1, jedná se o obnažené skalní výchozy a obnažená kamenná pole. Zásahy na těchto místech jsou podrobně řešeny v rámci kapitoly 3.1.2.1.

V principu se jedná o odstraňování dřevin a udržování bezlesí.

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu je nutné postupně nahrazovat současnou dřevinnou skladbu (tj. s převažujícím smrkem) na přírodě blízkou podle daného SLT, tedy převážně na bukové a jedlo-bukové porosty. Tento převod řešit přirozenou obnovou, striktně proto nepoužívat násečnou seč, ale clonnou či skupinovou. Zásahy provádět podle současného stáří a stavu porostů. Podporovat přirozenou obnovu, teprve po neúspěšném zmlazení přistoupit k umělé obnově. Je možné použít ochranu proti zvěři, ať již formou oplocenek nebo individuální.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

MZCHÚ se vyskytuje na čtyřech parcelách dle systému KN. Problém je s jeho přesným vymezením přímo v terénu, jedná se zejména o střet s vymezením JPRL. Proto by bylo vhodné provést vytyčení a zaměření lomových bodů lokality ve smyslu § 71 a 85 vyhlášky č. 26/2007 Sb. a provedení stabilizace hranic ve smyslu § 88 vyhlášky č. 26/2007 Sb. Následně

provést ve spolupráci s vlastníkem určení JPRL, které jsou součástí MZCHÚ a ochranného pásma.

Během první poloviny platnosti PP provést obnovu pruhového značení. Cedulí se státním znakem je nainstalováno dostatečné množství a jsou v uspokojivém stavu. Během platnosti příštího PP bude nutné provést ošetření dřevěných sloupků.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Navržený management není v rozporu s příslušnou zřizovací vyhláškou a příslušnými zákony o ochraně takovýchto stanovišť. V případě zásahů vázaných na splnění dalších povinností vyplývajících z platných právních předpisů (např. zákon o lesích) je nutné spolupracovat s vlastníkem a s dalšími dotčenými subjekty na získání příslušných rozhodnutí, výjimek atp. V rámci tvorby nového LHP a vydání závazného stanoviska orgánu ochrany přírody ke schválení tohoto LHP dohodnout pro obě strany přijatelný postup v péči o PP Třemešný vrch po dobu jeho platnosti. Zřizovací vyhláška neupravuje výkon práva myslivosti. V rámci úspěšné ochrany území by měly být sníženy stavy vysoké zvěře na 1/4 max. 1/3 současného stavu. V rámci MZCHÚ je nutné zakázat jakékoliv přikrmování zvěře (tj. včetně "újedí").

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Vzhledem k pozorovaným opakovaným pokusům o vyhnízdění výra velkého je nutné v I.-VIII. vyloučit přítomnost veřejnosti na lokalitě. Problematická je realizace. V případě umístění informativních tabulí lze předpokládat, že by mohlo dojít naopak k cílenému rušení, až likvidaci hnízda (sokolníci). Ideální by bylo zajistit po celou dobu strážní službu, což je ovšem časově a finančně velmi nákladné. Zachování současného stavu se jeví jako nevhodné, protože došlo vždy k opuštění hnízda.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Na okraji území je nainstalována velkoformátová barevná informační tabule LČR pojednávající o PP Hřebenec. Nově byla KÚ nainstalována textová tabulka o velikost A4. Co do tabulí je toto území vybaveno dostatečně. Po provedení průzkumů by bylo vhodné texty modifikovat a zahrnout nové poznatky spolu s poznámkou k realizované péči o území. Při vytváření upravených tabulí by bylo více než vhodné, aby byla navázána spolupráce s LČR Dobříš, které věnují brdským rezervacím značnou pozornost. O tomto faktu mj. svědčí nainstalování zmíněných velkoformátových tabulí u brdských MZCHÚ.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Vzhledem k charakteru území by bylo více než vhodné provést inventarizaci zejména petrofilních organismů a dále organismů charakteristických pro osluněné, mrtvé či odumírající dřevo. Jedná se zejména o lišejníky, pavoukovce, brouky a noční motýly.

Lze předpokládat, že řada nalezených druhů bude minimálně v rámci brdského masivu unikátní a že budou nalezeny druhy chráněné či ohrožené.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Oprava pruhového značení	---3000-----	3000
C e l k e m (Kč)	---3000,-	3000,-
Opakované zásahy		
C e l k e m (Kč)		

Vzhledem ke skutečnosti, že nový management nahrazuje aktivním přístupem k péči o území původní konzervativní PP, jsou v rámci území umístěny těžby, výchovné zásahy a ochrana proti zvěři. Pokud se týká tohoto území, jsme toho názoru, že se nebude jednat o hospodářsky nevýhodné činnosti. Výjimkou by mohlo být předčasné odstranění uměle vysazených smrkových porostů. Je možné, že správce bude nárokovat škodu. Přesnou výši újmy není možné nyní stanovit kvůli staré taxaci porostů, kterou jsme měli k dispozici (LHP 2001 – 2010).

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- Anonymous (1979): Chráněný přírodní výtvor Hřebenec. Inventarizační průzkum. Krajské středisko památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, 4pp., MS Depon KÚ Středočeského kraje, Praha.
- Anonymous (1989b): Nové státní přírodní rezervace. Památky a příroda, 14(10): 632-633, Praha.
- Anonymus (1997): Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů. (příloha časopisu Lesnická práce 1/97
- Balatka B. (1972): Geomorfologické členění ČSR. Studie Geografické, 23, Brno
- Bubeníček J. (1984): CHPV Hřebenec a CHPV Husova kazatelna. Ochránce přírody, 2(2): 3-4, Příbram.
- Bubeníček J. (1985): Chráněná území v okrese. Ochránce přírody, 3(2): 3-5, Příbram.
- Cejp K. (1946): Některé vzácné rostliny blízkého okolí Rokycan. I. Brdský kraj, Roč. musea. Společ. 1946: 12-20, Rokycany.
- Čelakovský L. (1883): Prodromus květeny české. IV. Arch. Přírod. Výzk. Čech, sect. 3a, fasc. 3a/4: 677-944, Praha.
- Čeřovský J., Homoláč M. (1963): Závěrečná zpráva z prověrky chráněných území Středočeského kraje za rok 1962. SSPPOP, Praha
- Domin K. (1903): Brdy. Studie fyto geografická. Knihovna České zeměvědné společnosti, 2: 1-84, Praha.
- Domin K. (1926): Studie o vegetace Brd a povšechné úvahy o dějinách lesních společenstev a o vztazích lesa k podnebí a půdě. Sborn. Přírod., ed. Čes. Akad., Tř. 2: 1-290, Praha.
- Domin K. (1943): Vegetační obrazy z povodí Litavky od Zdic na Příbramsko. Rozpr. 2. Tř. čes. Akad 53/22: 1-42, Praha
- Chán V., Hejný S., Moravec J., Slaba R., Štěpán J (1971): Příspěvek ke květeně východního Podbrdská. Sborník Jihoč. Muz., přír.vědy, 11: 69-106.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M. (eds.) (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Knížetová L. (1973): Inventarizační průzkum vegetačního krytu.- in: Metodika inventarizačního průzkumu. SÚPPOP, Praha
- Knížetová L., Pecina P., Pivníčková M. (1987): Prověrka maloplošných chráněných území a jejich návrhů ve Středočeském kraji v letech 1982-85. Bohemia centralis, 16_7-262, Praha.

- Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. & Štěpánek J. (eds.) (2002): Klíč ke květeně České republiky. Academia, Praha. 928 p
- Liška J., Pišút I. (1995): Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů SR a ČR. Vol. 4. Sinice a riasy, huby, lišejníky, machorasty. Příroda, 120-156, Bratislava.
- Los V. (1923): K fytogeografii horských lišejníků Brdských. Čas. Nár. Mus. Praha, ser. Natur.? 97: 22-28, Praha.
- Ložek V. (1950): Některé přírodní památky v jižních Brdech. Ochrana přírody, 5: 52-55, Praha.
- Maršáková M., Rubín J. (1989): Seznam chráněných území zařazených do státního seznamu v průběhu roku 1988 v ČSR. Památky a příroda, 14(10): 621-625, Praha.
- Matoušek V. (1940): O Třemšínských hvozdech. Krása našeho domova (nebo domoviny je to zkratka), 32: 103-108, Praha
- Míchal I., Petříček V. a kol. (1999): Péče o chráněná území, díl II. Lesní společenstva, AOPK ČR, 714 s.
- Mikyška R. (1943): O lesních rezervacích v třemšínské skupině Brd. Krása našeho domova, 35: 55-62, Praha.
- Němec J. (1979): Síť chráněných území Středočeského kraje z hlediska geologických věd. Bohemia centralis, 8: 7-63, Praha.
- Němec J. (1985): CHP Hřebenec. Památky a příroda 10(1): 56-57, Praha.
- Němec J., Ložek V. a kol. (1996): Chráněná území České republiky. 1 Střední Čechy. AOPK ČR, 320 s., Praha.
- Nožička J. (1957): Přehled vývoje našich lesů. SZN, Praha.
- Plíva K. (1976): Typologický systém. ÚHÚL, Brandýs nad Labem
- Plíva K., Průša E (1969): Typologické podklady pěstování lesů, Praha
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000)., Příroda18 , Praha.
- Rivola M. (1988): Vegetační charakteristika brdských chráněných území. Vlastivědný sborník Podbrdská, 27: 64-71, Příbram.
- Řezáč M. (2001): Nové údaje o některých pozoruhodných pavoucích (Araneae) z České republiky. Muzeum a současnost, ser. Natur., 15: 8-18. Roztoky.
- Samek V. (1957): Lesy Brd. Kandidát práce, Les. Fak. Brno.
- Skoupý V (1991): Nové údaje o výskytu střevlíků (Coleoptera, Carabidae) okresu Kladno. Bohemia centralis, 20:51-59, Praha.

- Sofron J. (1984): Flóra a vegetace sutí západního Podbrdská, Brd a Hřebenů. Vlastivědný sborník Podbrdská, 22 (1982): 157-183, Příbram.
- Sofron J. (1997): Několik poznámek k biondikaci oreofytika Brd. Erica, 6: 29-38, Plzeň.
- Sofron J. (1998): Notizen zu den ausgesuchten Pflanzengesellschaften des zentralen Brdywaldes. Folia musei rerum naturalium Bohemiae occidentalis, Botanica, 41: 1-40, Plzeň.
- Sofron J. (1998): Stručný přehled aktuální vegetace centrálních Brd. Příroda Brd a perspektivy její ochrany, s. 29-32, Příbram.
- Štěpán J. (1959): K rozšíření a ochraně lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum* L.) v jižních Brdech. Ochrana přírody, 14: 114, Praha
- Štěpán J. (1966): Ochrana přírody a krajiny v Brdech. Ochrana přír. 21: 40-44.
- Štěpán J. (1968): Rozšíření chráněných rostlin v Brdech a Podbrdsku. Čsl. Ochrana přírody, 5: 173-192, Bratislava.
- Štěpán J. (1969a): Botanická bibliografie Brd a Podbrdská. Sbor. Příroda záp. Čech, 3: 1-48, Plzeň.
- Štěpán J. (1969b): Historie botanického výzkumu v Brdech a Podbrdsku. Zprv. Muz. Západočes. Kraje, 8-9: 1-11.
- Štěpán J. (1969c): Studie o lesní flóře a vegetaci Brd a Podbrdská. Rigor.pr. Depon. In knih Bot.úst.přír. fak univ. Karlovy, Praha.
- Štěpán J. (1970a): Historie lesních porostů a dřevin v Brdech. Acta ecol. Natur. Region., 1-2: 51-55, Praha.
- Štěpán J. (1982): Dějiny dřevin a lesních porostů v Brdech. Vlastivědný sborník Podbrdská, 22: 143- 156, Příbram.
- Štěpán J.(1961): Poznámka k ochraně přírody v jižních Brdech Ochrana přírody, 16: 58-59, Praha
- Trávníček B. (1996): Poznámky ke skupině *Scilla bifolia* agg. V Čechách, na Moravě a na Slovensku. Zprávy Čes. Bot. Společ., 31: 117-123, Praha.
- Veselý J. (1935): Několik poznámek k brdské květeně. Čas. Nár. Mus., ser. Natur., 109: 130-144, Praha.
- Veselý J. (1938-39): Několik zajímavostí z brdské květeny. Věda přír., 19: 276-277, Praha.
- Veselý J. (1940-41): Příspěvek ke květeně Brd I., II. Věda přír. 20: 21-22 et 115-117, Praha.
- Vrška T., Hort L. (2003): Základní kriteria a parametry pro hodnocení "přirozenosti" lesních porostů. - AOPK ČR, Brno.(www.pralesy.cz)
- Vyskot M. a kol. (1981): Československé pralesy. Academia, 272 s., Praha.

Zikmundová E. (1974): Soupis státních přírodních rezervací, chráněných nalezišť a chráněných přírodních výtvorů a jejich návrhů na okrese Příbram. Vlast. Sborník přírodovědných a společenskovedných prací, řada B, 3: 3-18, Roztoky.

LČR, Informační tabule instalovaná u rezervace

4.3 Seznam mapových listů

Základní mapa České republiky 1:10000

číslo mapového listu: 22-12-17

4.4 Seznam používaných zkratk

BK - buk lesní

BO - borovice lesní

BŘ - bříza

IUNC - International Union for Conservation of Nature

JD - jedle bělokorá

JPRL - jednotka prostorového rozdělení lesa

JŘ - jeřáb ptačí

KL – javor klen

KN - katastr nemovitostí

LČR – Lesy České republiky

LHP – lesní hospodářský plán

LZ - Lesní závod

MZCHÚ - maloplošné zvláště chráněné území

O - druh uvedený ve vyhlášce č.395/92 Sb. - ohrožený

OP - ochranné pásmo

PP - plán péče, přírodní památka - podle souvislosti

SLT – soubor lesních typů

SM - smrk ztepilý

SO - druh uvedený ve vyhlášce č.395/92 Sb. – silně ohrožený

ÚHÚL - Ústav pro hospodářskou úpravu lesů

ZCHÚ - zvláště chráněné území

4.5 Plán péče zpracoval

HUTUR – občanské sdružení

Editori:

Oldřich Čížek^{1,2,3} & Jan Šamata⁴

¹HUTUR – o.s.

²Přírodovědecká fakulta JČU,

³Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, v.v.i.,

⁴NT-NATURAM – občanské sdružení pro ochranu přírody,

lesnická část: Oldřich Čížek, Jan Šamata

botanická část: Ivana Hrabínová, Oldřich Čížek

entomologie: David Hauck, Pavel Marhoul (*Daphne o.s.*), Robert Tropek (*Entomologický ústav AVČR, JČU v ČB*), Štěpán Vodka (*Entomologický ústav AVČR, JČU v ČB*), Jaroslav Zámečník (*HUTUR; Muzeum Východních Čech v HK*), Michal Zapletal (*Entomologický ústav AVČR, JČU v ČB*), Oldřich Čížek

ornitologie: Ondřej Volf (*Ametyst o.s*)

výpis z KN: Jiří Dvořák (*NT Naturam*)

formou rad, konzultací či připomínek dále přispěli:

Josef Hrdina, Zdeněk Mařík, Milan Mochán (*LČR, LZ Dobříš*), Věra Samková (*Muzeum Východních Čech v HK*)

PP byl vytvořen v úzké spolupráci se členy NT-NATURAM, o.s.

doporučená citace:

Čížek O. & Šamata J. (2008): Plán péče o Přírodní památku Hřebenec na období 2009-2018. Msc. Depon. in: Krajský úřad Středočeského kraje, Praha, 53 pp.

Součástí plánu péče jsou dále tyto přílohy a tabulky

Tabulka 1.: Jednotlivé zásahy podle JPRL

Seznam druhů zjištěných organismů

část A Přehled zjištěných druhů cévnatých druhů včetně excerptovaných údajů z literatury

část B: Lišejníky a mechorosty

část C: Přehled zjištěných druhů živočichů

Mapy a zákresy

Mapa1: srovnacího sestavení

Mapa 2: průběh hranice ZCHÚ

Mapa 3: rozdělení porostů podle typu zásahu

Mapa 4: stupně přirozenosti lesních porostů

Mapa 5: soubory lesních typů

Mapa 6: priorita zásahů

Mapa 7: Zákres s rozmístěním tabulí se státním znakem označující ZCHÚ

Fotografie

označení JPRL	dílě i plocha	výměr (0,00 %)	SLT	zast (%)	číslo rám. směrnice	dřeviny	zastou (%)	věk ***	doporučený zásah ****	nalé ****	poznámka	stupeň přirozenosti
509C04		0.1	5K3	100	1	SM	90	32	probírka	3	Potlačit smrk ve prospěch listnáčů	5
						BK	10					
509C06		0.35	5Z1	100	1	SM	100	59	v severozápadní části na 1/3-1/2 mýtní těžba.	2		5
509C08a		0.5	5N4	100	1	SM	100	59	bez zásahu	3	v dalších PP dlouhodobě výběrově podporovat listnáče	5
509C08b		0.16	5N4	100	1	SM	100	78	úmyslná mýtní těžba, bez vzniku holiny větší než 0.04ha.	2		5
509C17a		6.1	5N4	100	1	SM	75	222			JPRL je pro potřeby PP rozděleno do sedmi částí. Necháváme na zvážení zda jednotku rozčlenit i v LHP. V případě rozdělení doporučujeme spojit 509C17a/II s 509C17b.	5
						BO	20					
						BK	5					
						JD	+					
						BR	+					
						JŘ	+					
	I				1				bez zásahu	3		5
	II				1				Clonná seč, během platnosti PP snížit ve alespoň ve dvou zásazích zakmenění průměrně na 0.5. Podporovat BO, BK, BR, JD	1	Zakmenění snižovat směrem ke skalnímu výchozu	5
	III				1				Mýtní těžba. Ponechat solitéry BO.	1	Ponechávat habituelně zajímavé jedince BO.	5
	IV				1				bez zásahu	3		5
	V				1				Clonná seč, během platnosti PP snížit ve alespoň ve dvou zásazích zakmenění průměrně na 0.5. Podporovat BO, BK, BR, JD	1	Zakmenění snižovat směrem ke skalnímu výchozu	5
	VI				1				Clonná seč, během platnosti PP snížit ve alespoň ve dvou zásazích zakmenění na 0.5. Podporovat BK, BR, JD	1	značné zmlazení JD a BK, oplocenka 30x30m nebo provést individuální ochranu	5
	VII				1				Provést clonnou sečí snížení zakmenění na cca 0.2. Podporovat BK, BR, JD, JŘ	1		
509C17b		0.1	5N4	100		SM	100	222	Clonná seč. Podporovat přirozené zmlazení BK, BŘ, BO, JD, JŘ	2		5
509C501					2				Vyřezat dřeviny, ponechat solitéry BO, JŘ, BŘ	1	Ponechávat habituelně zajímavé jedince	
509C502					2				Vyřezat dřeviny, ponechat solitéry BO, JŘ, BŘ	1	Ponechávat habituelně zajímavé jedince	
509C503					2				Vyřezat dřeviny, ponechat solitéry BO, JŘ, BŘ	1	Ponechávat habituelně zajímavé jedince	
509C504					2				Vyřezat dřeviny, ponechat solitéry BO, JŘ, BŘ	1	Ponechávat habituelně zajímavé jedince	

Tabulka 1.: Jednotlivé zásahy podle JPRL

Seznam druhů zjištěných organismů

část A: Přehled zjištěných druhů cévnatých druhů včetně excerpovaných údajů z literatury

Abies alba Mill. - jedle bělokorá

Anonymous 1979, Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008

Athyrium filix femina L. – papratka samičí

Anonymous 1979

Avenella flexuosa (L.) Drejer – metlička křivolaká

Syn: *Deschampsia flexuosa* (L.) Trin.

Anonymous 1979, Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008

Bromus ramosus Huds. – sveřep větevnatý

Anonymous 1979

Betula pendula Roth – bříza bělokorá

Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008

Betula pubescens Ehrh. – bříza pýřitá

Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008, LČR

Calamagrostis arundinacea L. – třtina rákosovitá

Anonymous 1979

Calamagrostis epigeios L. – třtina křovištní

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Calamagrostis villosa (Chaix) J. F. Gmelin – třtina chloupkatá

Anonymous 1979; Štěpán 1982

Cardamine impatiens L. – řeřišnice nedůtklivá

Anonymous 1979

Carex remota L – ostřice řídkoklasá

Anonymous 1979

Circaea alpina L. čarovník alpský

Anonymous 1979

Circaea intermedia L – čarovník prostřední

Anonymous 1979

Dactylis glomerata L. – srha laločnatá

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Daphne mezereum L. – lýkovec jedovatý

Anonymous 1979; Štěpán 1966

Dentaria bulbifera L. – kyčelnice cibulkonosná

Štěpán 1982

Dentaria enneaphyllos L – kyčelnice devítilistá

Štěpán 1982

Phegopteris connectilis (Michx. Fil.) Watt - bukovinec osladičovitý

syn. *Dryopteris phegopteris*

Anonymous 1979

Hordelymus europaeus (L.) Harz – ječmenka evropská

syn. *Elymus europaeus* L.

Anonymous 1979

Equisetum silvaticum L. – přeslička lesní

Anonymous 1979

Fagus sylvatica L. – buk lesní

Anonymous 1979, Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008

Frangula alnus Mill. – krušina olšová

Ložek et al. 2005

Impatiens noli-tangere L. netýkavka nedůtklivá

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Luzula luzuloides (Lam.) Dandy et Wilmott - bika bělavá

syn. *Luzula nemorosa* (Pollich) E. Mey.

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Lycopodium clavatum L. – plavuň vidlačka

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Maianthemum bifolium (L.) F. W. Schmidt – pstroček dvoulistý

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Melica nutans L. – strdivka nící

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Mercurialis perrenis L – bažanka vytrvalá

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Milium effusum L. – pšeníčko rozkladité

Anonymous 1979

Oxalis acetosella L. – šťavel kyselý

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Picea abies (L.) Karsten – smrk ztepilý

Syn: *Picea excelsa* Link

Anonymous 1979, Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008, LČR

Pinus sylvestris L. – borovice lesní

Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008, LČR

Poa nemoralis L. – lipnice hajní

Anonymous 1979, Vlastní data 2008

Polygonatum verticillatum (L.) All. – kokořík přeslenitý

Štěpán 1982

Polygonum aviculare aag. - truskavec ptačí

Vlastní data 2008

Prenanthes purpurea L. – věsenka nachová

Anonymous 1979

Rumex acetosella L. – šťovík menší

Anonymous 1979

Sorbus aucuparia L. – jeřáb ptačí

Vlastní data 2008, LČR

Vaccinium myrtillus L. - brusnice borůvka

Ložek et al. 2005, Vlastní data 2008, LČR

Vaccinium vitis-idaea L. - brusnice brusinka

Vlastní data 2008

část B: Lišejníky a mechorosty Los 1923

Brodoa intestiniformis - terčovka střevovitá

Rhizocarpon eupetraeum

Schaereria fuscocinerea - šererie hnědošedá

Umbilicaria deusta - pupkovka osmahlá

Umbilicaria hyperborea - pupkovka severská

Dicranum scoparium – douhrotec chvostnatý

Leucobryum glaucum – bělomech sivý

Pohlia nutans – papratka nicí

Cladonia arbuscula - dutohlávka lesní

Cladonia stygia

Barbilophozia attenuata

Dicranum montanum - dvouhrotec chlumní

Bryoria fuscescens - vousatec hnědavý

Usnea filipendula – provazovka bradatá
Lecanora conizaeoides - misnička práškovitá
Hypocenomyce scalaris - strupka lasturnatá
Calicium salicinum
Cladonia rangiferina - dutohlávka sobí
Cladonia floerkeana - dutohlávka červcová
Pleurosia schreberii – pokryvnatec schreberový
Cladonia arburescens – dutohlávka lesní
Cladonia lecanorales – dutohlávka šídlovitá

část C: Přehled zjištěných druhů živočichů

Ptáci

Brodiví:

Čáp černý *Ciconia nigra* (SO) – přelet

Měkkozobí:

Holub hřivnáč *Columba palumbus* – min. 1 pár

Hrdlička divoká *Streptopelia turtur* – min. 1 pár

Sovy:

Výr velký *Bubo bubo* (O) – hnízdí na skalách na vrcholu

Sýc rousný *Aegolius funereus* (SO) – pravděpodobně hnízdí

Pěvci:

Střízlík obecný *Troglodytes troglodytes* – hnízdí několik párů

Kos černý *Turdus merula* – hnízdí několik párů

Drozd kvíčala *Turdus pilaris* – hnízdí min. 1 pár

Drozd brávník *Turdus viscivorus* – hnízdí jeden pár

Červenka obecná *Erythacus rubecula* – hnízdí několik párů

Linduška lesní *Anthus trivialis* – hojný druh

Budníček větší *Phyloscopus trochilus* – hnízdí několik párů

Pěvuška modrá *Prunella modularis* – hnízdí min. 1 pár

Brhlík lesní *Sitta europaea* – hojný druh

Šoupálek krátkoprstý *Certhia brachydactyla* – hnízdí min. 1 pár

Králíček obecný *Regulus regulus* – hnízdí více párů

Sýkora úhelníček *Parus ater* – hojný druh

Sojka obecná *Garrulus glandarius* – pravděpodobně hnízdí 1 až 2 páry

Pěnkava obecná *Fringilla coelebs* – velmi hojná
Křivka obecná *Loxia curvirostra* – hojný druh
Strnad obecný *Emberiza citrinella* – hnízdí 1 až 2 páry

Brouci

Cerambycidae

Kozlíček mramorový *Saperda scalaris* – polyfágní druh vyvíjející se v listnácích, larvy se vyskytují v kmenech a silných odumírajících nebo čerstvě mrtvých větvích až do tloušťky 100cm

Kuloštitník beraní *Clytus arietis* – vývoj téměř ve všech listnatých dřevinách, větve od 2 cm až menší kmínky

Tesařík kovový *Callidium aeneum* - není úplně hojný, larva žije pod kůrou větví jehličnanů 3-10 cm tlustých

Polokrovečník menší *Molorchus minor* - vývoj v jehličnanech, pod kůrou větví (3 - 12 cm), velmi hojný

Obrium brunneum – vývoj v tenkých větvičkách smrku (jedle), velmi hojný

Elateridae

Kovařík kovový *Selatosomus aeneus* – polyfágní larva žije v lesní hrabance či pod mechem, obývá lesní a lesostepní formace, hlavně borové

Ampedus balteatus – larva žije od kůrou i ve shnilém dřevě listnáčů i jehličnanů, zvláště v borových lesích bývá hojný

Ampedus erythrogonus – polyfágní druh s vývojem v hodně shnilém dřevě listnáčů i jehličnanů, není vzácný

Cardiophorus ruficollis – obývá hlavně borové lesy, larva ve shnilých pařezech nebo mraveništích běžný druh

Kovařík krvavý *Ampedus sanguineus* – vývoj v nahnilých pařezech a kmenech jehličnatých stromů, predátor

Dalopius marginatus - larva v lesní hrabance, polyfágní, hojný druh

Endomychidae

Kovařík lemovaný *Mycetina cruciata* – vyskytuje se na vlhkém, hniјícím dřevě listnatých i jehličnatých dřevin a ve stromových houbách

Erotylidae

Dacne bipustulata – výskyt na dřevních houbách Agaricales

Triplax russica – vyskytuje se na (v) chorošovitéch houbách rostoucích na listnatých dřevinách (zejména buku)

Eucnemidae

Dřevomil lesní *Melasis buprestoides* – obyvatel listnatých lesů, není úplně běžný

Lycidae

Pyropterus nigroruber – bionomii se mi nepodařilo zjistit

Tenebrionidae

Pseudocistela ceramboides - larvy se vyvíjí v trouchu a hniјícím dřevě listnáčů

Buprestidae

Anthaxia helvetica

Blanokřídli - Hymenoptera Linnaeus, 1758) (vlastní data 2008)

Camponotus ligniperdus (Latreille, 1802) - mravenec dřevokaz

Formica polyctena Foerster, 1850

Leptothorax unifasciatus (Latreille, 1798)

Pavouci – Aranea (vlastní data 2008)

Amaurobiidae-

Callobius claustrarius (Hahn, 1833)

Lycosidae

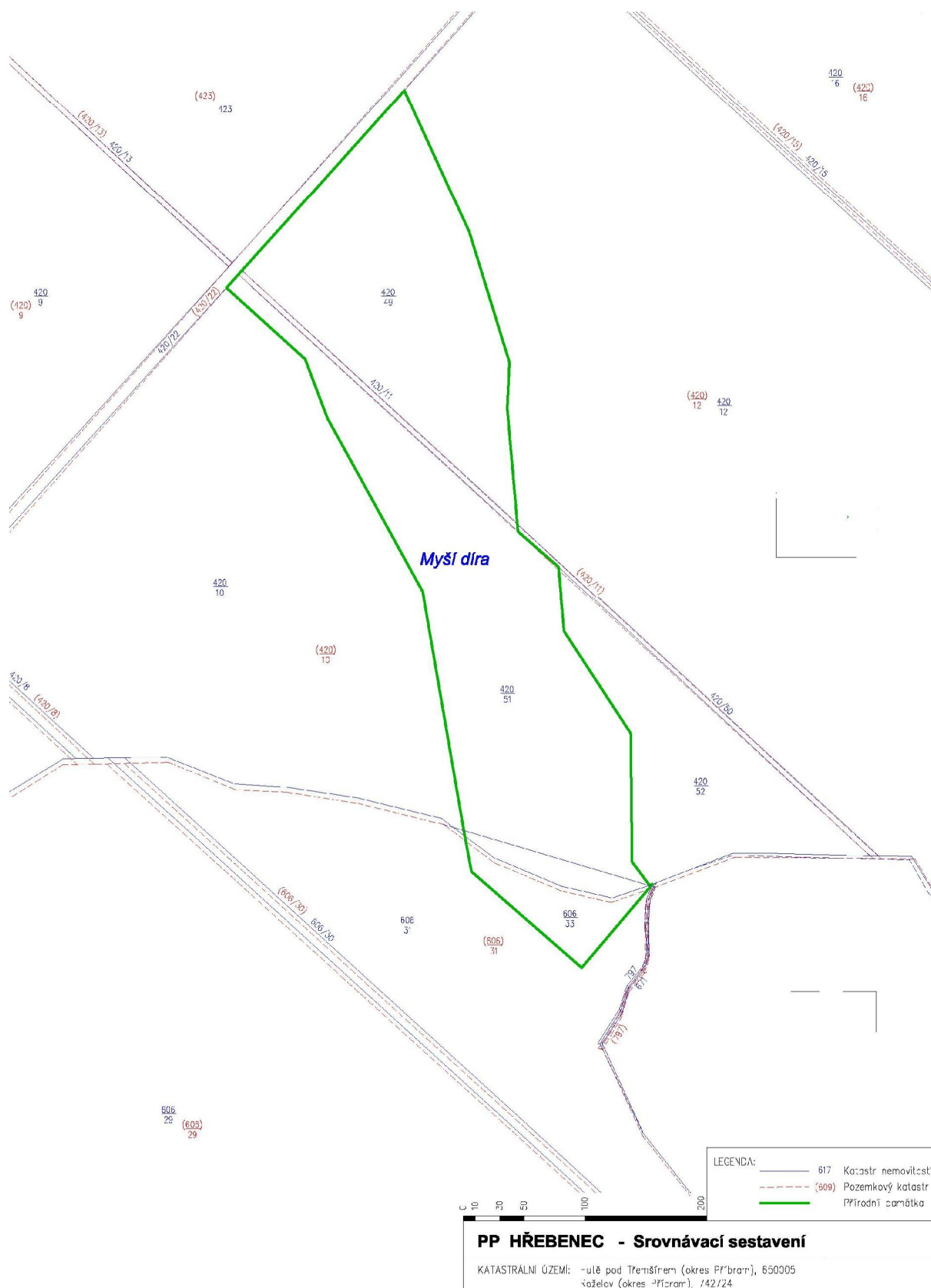
Acantholycosa norvegica (Thorell, 1872)- slíd'ák ostnnohý

vzácný severský druh periglaciálních kamenných sutí

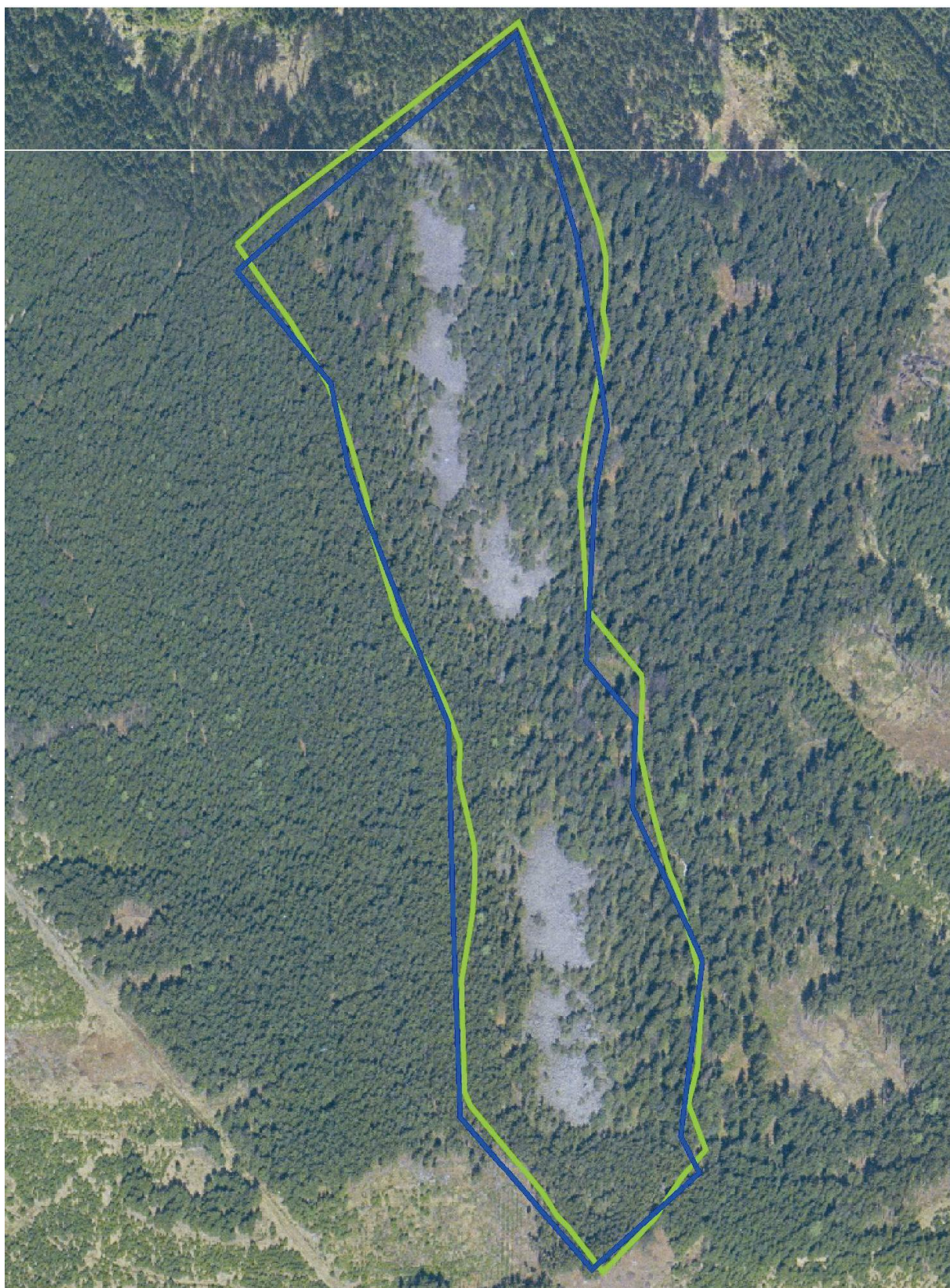
Gnaphosidae

Haplodrassus signifer (C. L. Koch, 1839)

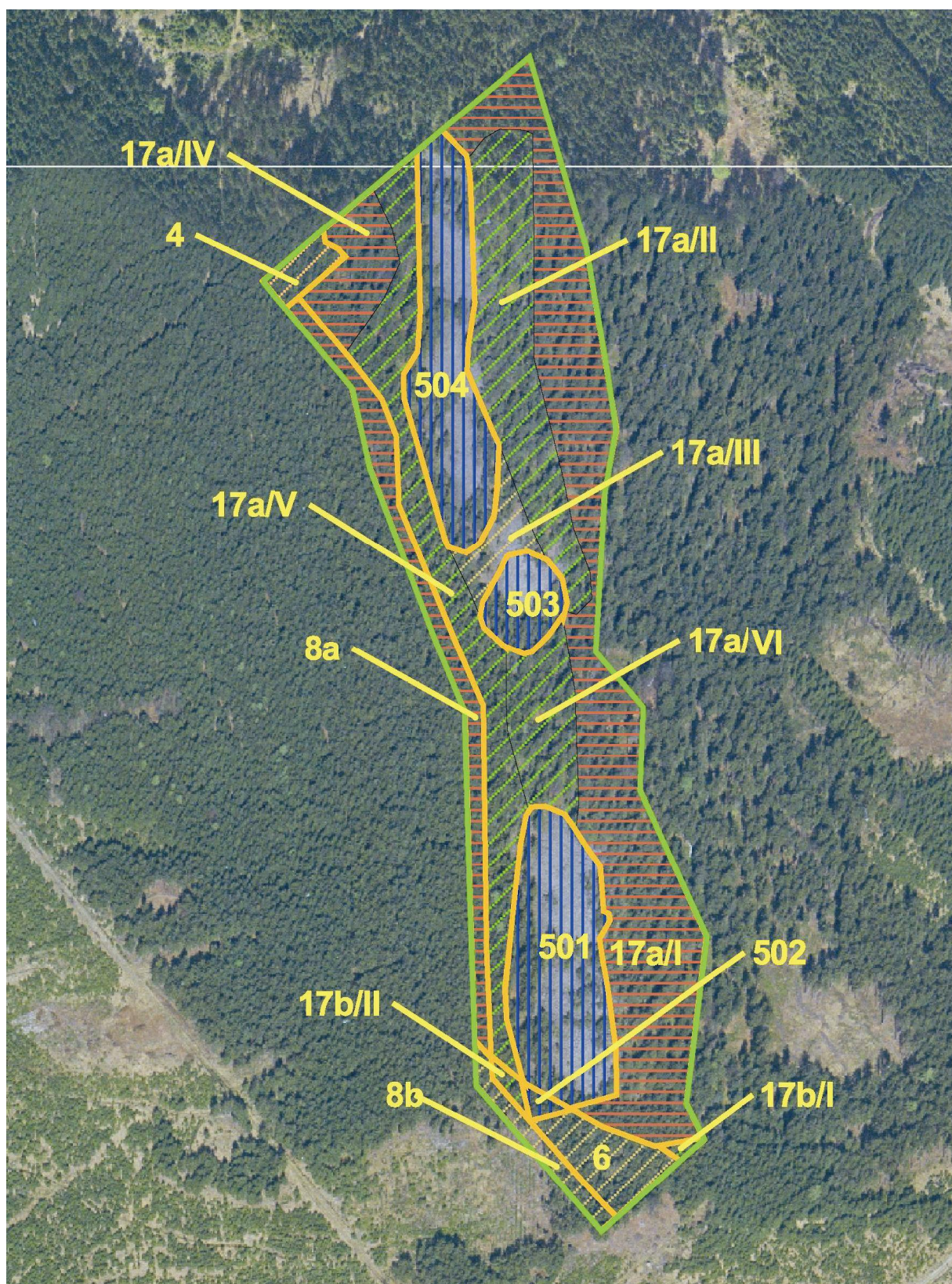
Mapy a zákresy

Mapa 1.: Srovnávací sestavení

Mapa 2.: Zeleně je vyznačena dosud uváděná hranice, modře skutečný průběh hranice podle vyhlášovacího předpisu.

Mapa 3.: Oranžovou linkou jsou vyznačeny hranice JPRL uvedených v platném LHP, černou rozdělení porostů podle typu zásahu.

modře – vyřezání dřevin, zeleně – clonná seč, okrová – mýtní těžba, červeně – bez zásahu,

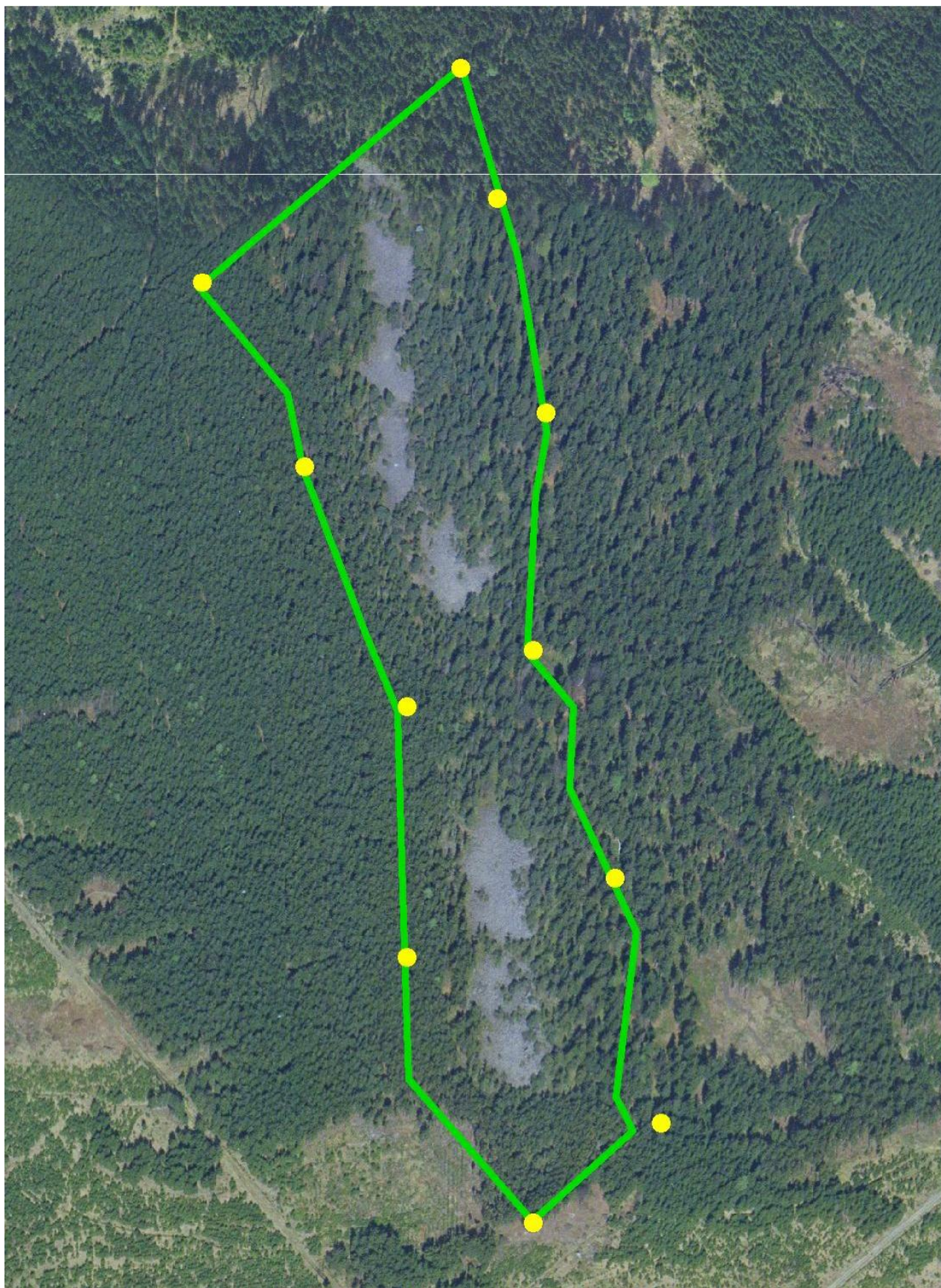
Mapa 4.: Stupně přirozenosti porostů. Červená – nepůvodní lesy

Mapa 5.: Soubory lesních typů. Žlutá 5N4, červeně 5K3, modře 5Z1.

Mapa 6.: Priorita zásahů. Červeně priorita 1, zeleně priorita 2, žlutě priorita 3.

Mapa 7: Zákres s rozmístěním tabulí se státním znakem označující ZCHÚ

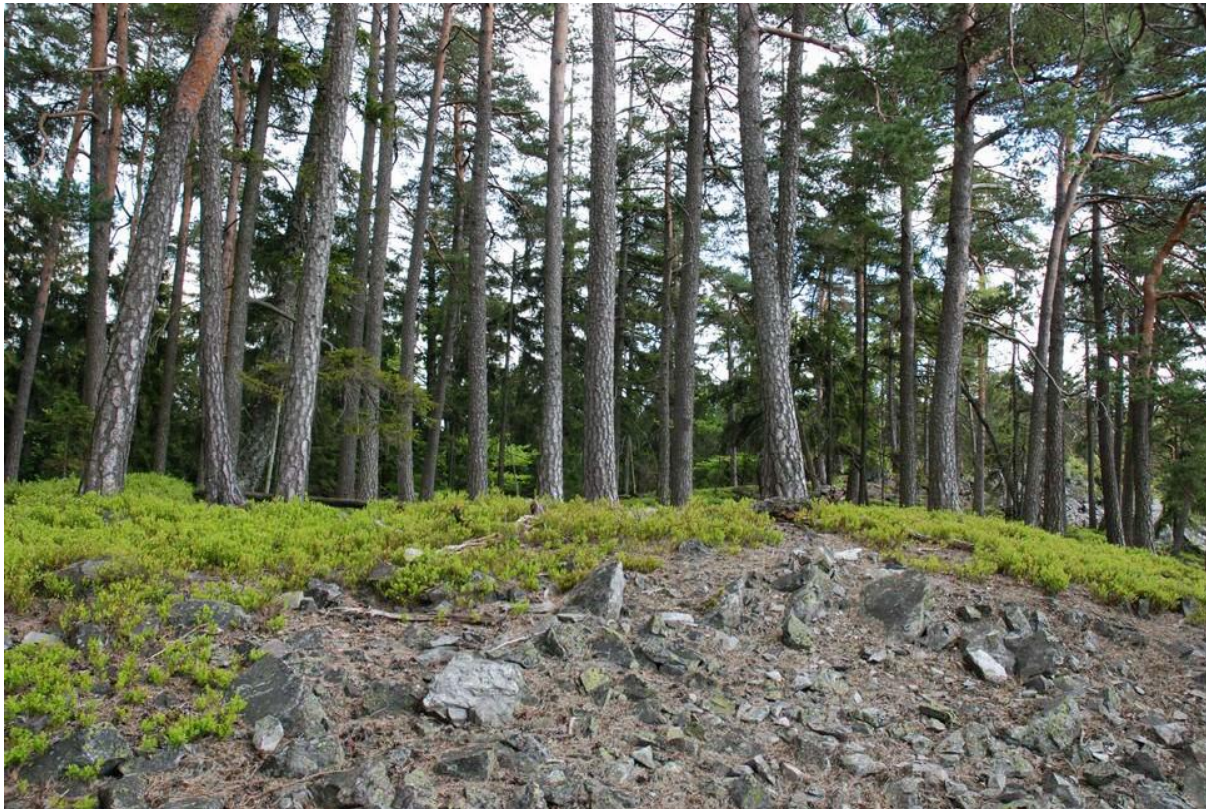
Východní část PP s porosty smrku ztepilého.

Severovýchodní část PP, jsou opět patrné smrkové porosty tvořící východní část PP.

Severní skalní výchoz. Na snímku je patrné zazemnění horní hrany.

Pohled na porosty borovice černé ve střední části. Stejnověkovost porostů ukazuje na jejich umělý vznik.

Střední část výchozu. Je patrná postupující sukcese jak na spodní, tak na horní hraně.

Smrkové porosty s příměsí borovice ve střední části. Jedná se o zazemněné kamenné pole.

Kamenné moře je na několika místech přerušeno postupující sukcesí.

Nejvyšší bod rezervace, skalní výchoz v jižní části.

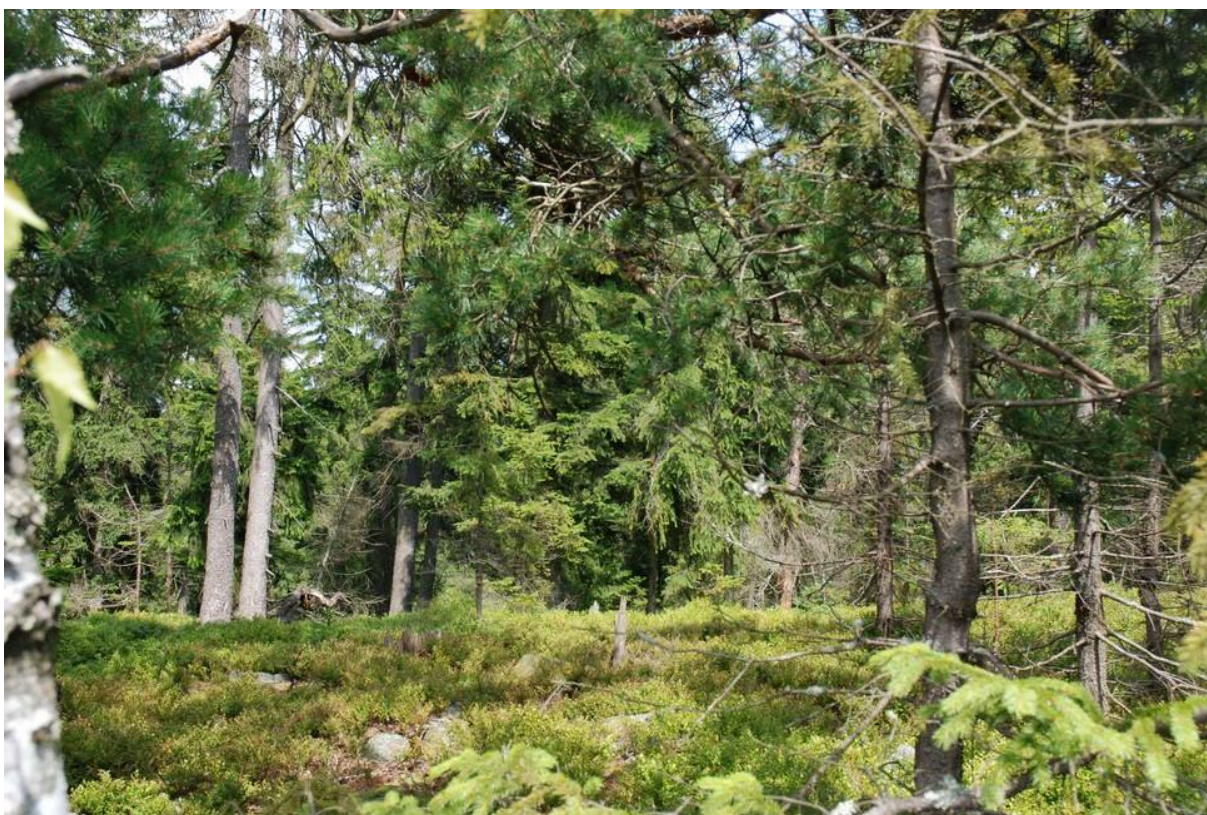
Kamenné moře v jižní části. Patrné jsou postupující porosty brusnice borůvky.

Smrkové porosty v západní části rezervace.

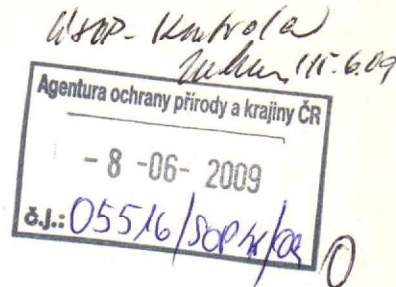
Výchoz v severní části s patrnou sukcesí.

Pohled ze severního výchozu směrem na východ do smrkových porostů s příměsí břízy.

Krajský úřad Středočeského kraje

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ

Praha: 20.5. 2009
Číslo jednací: 072159/2009/KUSK
Spisová značka: SZ_072159/2008/KUSK/2
Vyřizuje: Maxa I. 406
Značka: OŽP/Maxa

Dle rozdělovníku

Věc: Protokol o schválení plánu péče o přírodní památku Hřebenec

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen krajský úřad) jako orgán ochrany přírody kompetentní dle ustanovení § 77a odst. 3) písm. h) zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 114/1992 Sb.) ke schválení plánů péče o maloplošná zvláště chráněná území v kategorii přírodní rezervace a přírodní památka

schvaluje

plán péče o přírodní památku Hřebenec v k.ú. Hutě pod Třemšínem a Roželov v okrese Příbram, na období let 2009 - 2018.

Ve stanovené lhůtě 15 dnů od zveřejnění „Oznámení o možnosti seznámení se s návrhem plánu péče o přírodní památku Hřebenec“ obdržel Krajský úřad připomínky a námítky státního podniku Lesy České republiky zastoupené Krajským ředitelstvím Brandýs nad Labem, [REDACTED] (dále jen LČR) týkající se projednávaného plánu péče.

Námítka 1 k bodu 1.4. – Nesoulad mezi seznamem zaujatých parcel v návrhu plánu péče a katastru nemovitostí. V KN jsou uvedeny parcely č. 420/11, 420/49, 420/50, 420/51 v k.ú. Hutě pod Třemšínem a parcela č. 606/33 v k.ú. Roželov.

V této námítce je oproti návrhu plánu péče uvedena parcela č. 420/50 v k.ú. Hutě pod Třemšínem. Tato parcela podle dostupných informací z KN není součástí chráněného území. I po GIS analýze vrstev pozemků a zákresů hranic je zřejmé, že parcela č. 420/50 nepatří do PP Hřebenec. Seznam parcel chráněného území a jeho ochranného pásma je tedy v návrhu plánu péče uveden správně.

[REDACTED]

Připomínka 1 k bodu 2.5.1. – *Nesprávně uvedené údaje: LHC Spálené Poříčí (kód dle LČR 1173) s platností LHP 1.1. 2001 – 31.12. 2010. Dále celý odstavec týkající se přirozenosti porostů na str. 18 neodpovídá skutečnosti a je zjevně bez úprav přebrán z jiného návrhu plánu péče (uvedené SLT se v PP nenacházejí).*

Tato námitka týkající se základních údajů o LHC je oprávněná a uvedené údaje jsou v plánu péče opraveny. Obdobně byl opraven údaj o době platnosti LHP v kapitole 4.1.

Námitka 2 k bodu 3.1.1.1. – *Nesouhlasíme s návrhem obnovního postupu rámcových směrnic péče o les s cílem paušálně snižovat zakmenění ve všech JPRL až na 0,2. .*

Návrh na snižování zakmenění vychází z charakteru území a z potřeb ochrany přírody. Cílem je obnovení původního charakteru stanoviště a nelze počítat s tím, že všechny návrhy budou zcela v souladu s hospodářskými cíli vlastníka. A pokud vlastníku lesního pozemku nebo nájemci, který tyto pozemky oprávněně užívá, vznikne nebo trvá v důsledku omezení vyplývajícího z části třetí až páté zákona č. 114/1992 Sb. včetně prováděcích právních předpisů nebo rozhodnutí vydaného na jejich základě újma, může dle § 58 požádat o její finanční náhradu u příslušného orgánu ochrany přírody.

Námitka 3 k bodu 3.1.1.1. – *Nesouhlasíme s návrhem omezení provádět všechny těžby (včetně nahodilých) pouze v měsících VIII-XII. Tímto zákazem by byly bezprostředně ohroženy povinnosti řádného hospodáře dle zákona č. 289/1995 Sb. § 11 a § 32 a přinesl by LČR výrazné finanční ztráty. Finanční kompenzace by byla požadována po OOP.*

Navržený termín těžeb vychází z potřeb ochrany přírody z důvodu prokázaných opakovaných pokusů o hnízdění výra velkého v této lokalitě. Výr velký je zvláště chráněným druhem živočicha. Zvláště chránění živočichové uvedení ve vyhlášce MŽP č. 395/1992 Sb., jsou dle § 50 odst. 1 a 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny chráněni ve všech svých vývojových stádiích. Chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů. S ohledem na zjištěné opakované pokusy o hnízdění výra velkého, lze považovat PP Hřebenec za jeho biotop. Ke škodlivým zásahům (za škodlivý zásah by mohla být považována i zmiňovaná těžba) do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů je pak nutná výjimka z těchto zákazů dle § 56 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. V případě zásahu do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů (chráněných v kategorii ohrožený) prokazatelně nezbytného v důsledku běžného obhospodařování nemovitostí nebo jiného majetku případně z dalších důvodů uvedených v § 50 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. je ke způsobu a době zásahu nutné předchozí stanovisko orgánu ochrany přírody. Příslušným orgánem ochrany přírody pro udělení výjimky či vydání stanoviska je v případě výra velkého krajský úřad. Orgán ochrany přírody posoudí, zda se skutečně jedná o škodlivý zásah do přirozeného vývoje chráněného druhu, jsou-li naplněny podmínky pro udělení výjimky (případně vydání stanoviska) a zda existují možnosti eliminace negativních dopadů na jedince a populace druhů, kterých by se případný zásah týkal. Výjimka i stanovisko se vydávají ve správním řízení.

Připomínka 2 k bodu 3.1.2.1. – Přesněji specifikovat JPRL 501, 502, 503, 504? Jde o oddělení? V případě označení bezlesí se nejedná o jednotky prostorového rozdělení lesa. Opravit délku platnosti budoucího LHP na 2011 – 2020.

V tomto případě se skutečně jedná o pozemky vedené v rámci LHP jako bezlesí, ale pro potřeby tohoto plánu péče není nutné tyto pozemky jakkoli vést odděleně mimo ostatní porosty.

Námítka 4 k bodu 3.1.1.1. – Na základě zák. č. 289/1995 Sb. § 32 odst. 1 písmeno b) nesouhlasíme s ponecháním prosychajících či odumřelých jedinců.

Plán péče navrhuje ponechání prosychajících a odumřelých jedinců pouze některých druhů dřevin, borovice, bříza a jeřáb. S ohledem na fakt, že u těchto druhů dřevin není tak vysoká pravděpodobnost nárůstu populací lesnický nežádoucích druhů a toto opatření je navrhováno pouze v omezené části chráněného území (bezlesí a část porostu 509C17a), nelze tento návrh ochrany přírody považovat za nepřijatelný. Ustanovení o újmách a jejich náhradách platí obdobně, jako u námítky č. 2.

Námítka 5 k bodu 3.1.1.1. – Na základě zák. č. 289/1995 Sb. § 31 odst. 4 nesouhlasíme se snížením zakmenění pod 0,7.

Tato námitka se zabývá v podstatě stejným problémem jako námitka č. 2.

Námítka 6 k bodu 3.1.1.1. – Nesouhlasíme s úplnou eliminací smrku na všech stanovištích v rámci MZCHÚ a ochranném pásmu. Doporučuje v maximální míře podporovat hospodaření na typologických základech, které dává na základě diferencovaných stanovištních poměrů předpoklady k vytvoření optimální struktury lesních ekosystémů (druhové, genetické, prostorové a věkové) resp., hospodařit v souladu s platným LHP a v něm obsažených doporučení RSH pro jednotlivé HS.

Návrh na snižování zastoupení smrku vychází z charakteru území a z potřeb ochrany přírody. Cílem je obnovení původního charakteru stanoviště a nelze počítat s tím, že všechny návrhy budou zcela v souladu s hospodářskými cíly vlastníka. V navrhovaných zásazích v území je deklarováno pouze postupné odstraňování smrku ztepilého při všech prováděných zásazích (výchovných i obnovních) tak, aby bylo sníženo zastoupení smrku nejlépe až na úroveň odpovídající přirozené druhové skladbě.

Připomínka 3 – Opatření, která mohou významněji zasáhnout do hospodaření LČR v předmětném území (jako např. navrhované vyřezávání dřevina a jejich likvidace), budou realizována na základě prováděcích projektů zpracovaných za součinnosti příslušné organizační jednotky LČR. Pokud by provedením těchto opatření mělo dojít k dotčení povinností vlastníka lesa podle lesního zákona nebo právních předpisů vydaných k jeho provedení, popř. dotčení povinností stanovených zvláštními právními předpisy, bude požadováno jejich odsouhlasení příslušným orgánem státní správy lesů, popř. jiným příslušným orgánem státní správy. Projekty i vlastní opatření budou hrazeny orgánem ochrany přírody (nebude-li zřizovatelem LČR

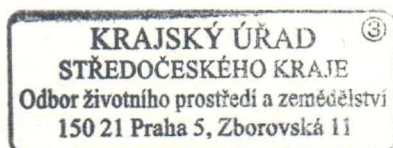
rozhodnuto jinak). V důsledku realizace požadovaných opatření nebudou vlastníku vznikat další vícenáklady nebo omezení (ať již ve vlastním zájmovém území či mimo ně).

Přípomínka 4 – V případě požadavků, jejichž realizací by mohlo docházet ke vzniku rozporů s jinými subjekty, nebo s jinými veřejnými zájmy, bude možná jejich realizace opět pouze na základě rozhodnutí vydaného příslušným orgánem veřejné správy po projednání se všemi dotčenými subjekty.

Obě připomínky se navzájem překrývají, proto se k nim lze vyjádřit souhrnně. O veškerých opatřeních orgánu ochrany přírody ke zlepšování přírodního prostředí dle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. musí být vlastník (v tomto případě správce) vyrozuměn. V případě zásahů, které jsou vázány na splnění dalších povinností vyplývajících z platných právních předpisů není možné tyto zásahy provádět bez náležitého projednání se všemi dotčenými subjekty a získání příslušných rozhodnutí atp. Při takto významných zásazích, jaké v některých případech navrhuje tento plán péče, se orgán ochrany přírody neobejde bez aktivního přístupu a spolupráce s organizační jednotkou LČR a přijaté řešení musí být podmíněno souhlasem obou stran, což se týká i hrazení finančních nákladů těchto opatření. Je nutné také uvést skutečnost, že plán péče není pro fyzické a právnické osoby závazný, ale je odborným a koncepčním dokumentem sloužícím jako podklad pro postup orgánů ochrany přírody.

Krajský úřad upravil návrh plánu péče o přírodní památku Hřebenec v souladu s vypořádáním připomínek uvedených v tomto protokolu na kterém se podílel i zpracovatel plánu péče.

Tento plán péče včetně protokolu o jeho schválení je uložen dle § 38 odst. 5) zákona č. 114/1992 Sb. v Ústředním seznamu ochrany přírody vedeného AOPK ČR, Nuselská 34, 140 00 Praha 4. Dále je plán péče uložen na krajském úřadu a na technickém nosiči dat též na Městském úřadu města Rožmitál pod Třemšínem a Obecním úřadu obce Hvožd'any.

Ing. Josef Keřka, Ph.D.

vedoucí odboru životního prostředí
a zemědělství

v.z. Ing. Zdeňka Šimové
vedoucí oddělení
ochrany přírody a krajiny

Příloha: plán péče o PP Hřebenec (pro AOPK ČR)

Rozdělovník:

AOPK ČR, pracoviště ÚSOP, [redacted]

LČR, s.p., Krajské ředitelství Brandýs nad Labem, [redacted]

Město Rožmitál pod Třemšínem, [redacted]

Obec Hvožd'any, [redacted]

Na vědomí:

LZ Dobříš, [redacted]

Městský úřad Příbram, [redacted]